QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI
ONOR. IMĦALLEF ROBERT G. MANGION
ONOR. IMĦALLEF GRAZIO MERCIECA

Seduta ta' nhar it-Tlieta, 18 ta' Ġunju 2024

Numru 12

Rikors numru 45/2015/2 FDP

3Way Limited (C46582), Jason Cefai, Raniero Borg,
JF Holdings Limited (C29333), Euro Sped Limited (C19761),
Raymond Buttigieg, Agritrans Logistics Limited (C45380) u
Charles Buhagiar

v.

L-Awtorità għat-Trasport f'Malta,
Onorevoli Ministru tal-Finanzi u
Direttur Ġenerali tad-Dwana

Il-Qorti:

1. Permezz ta' rikors quddiem it-Tribunal ta' Reviżjoni Amministrattiva, l-appellanti wara li ppremettew:

1. *Illi r-rikorrenti huma lkoll burdnara li joperaw fit-territorju tal-Unjoni Ewropea, inkluż Malta, kif ukoll internazzjonalment, u huma proprjetarji ta' diversi vetturi kummerċjali (Dok. J - elenku ta' vetturi);*

2. *Illi l-vetturi tagħhom huma lkoll wżati u liċenzjati għat-trasport ta' merkanzija fit-triq ai fini u effetti tal-liġi, inkluż tal-leġislazzjoni sussidjarja S.L. 368.02 (Registration & Licensjng of Motor Vehicles);*

3. *Illi r-rikorrenti huma 'operaturi' ai fini u effetti kollha tal-liġi, u huma fil-pussess ta' Liċenzja Komunitarja (hekk imsejħa 'Community Licence') maħruġa mill Awtorita' għat-Trasport f'Malta sabiex jeżerċitaw il-professjoni ta' burdnara, ossia sabiex iġorru merkanzija fit-triq ġewwa t-territorju ta' l-Unjoni Ewropea bla ebda restrizzjoni, li jinkludi Malta u l-partijiet kollha tagħha, u dan a bażi tal-leġislazzjoni sussidjarja S.L. 65.19, senjatament l-artikolu 5, li inter alia jistipula li min bħar- rikorrenti għandu liċenzja internazzjonali simili, jista' jeżerċita xogħol ta' burdnar kemm barra minn Malta kif ukoll ġewwa Malta;*

4. *Illi minkejja dan id-dritt imsemmi fil-paragrafu preċedenti, ir-rikorrenti qed jiġu ostakolati u addirittura impeduti milli jkomplu jeżercitaw ix- xogħol tagħhom f'żoni partikolari f'Malta, senjatament fil-portijiet, u dan kaġun tar-restrizzjonijiet maħruġa u/jew enforzati mid-Dipartiment tad- Dwana u/jew mill-intimati l-oħra;*

5. *Illi r-rikorrenti twaqqfu diversi drabi minn uffiċjali tad-Dipartiment tad-Dwana huma u deħlin jew ħerġin minn customs areas bil-premessa li m'għandhomx il-pjanċi "HQ" u/jew li m'għadhomx permess mid-Dipartment tad-Dwana;*

6. *Illi minħabba f'hekk ir-rikorrenti qed ibatu minn dewmien, qed ikollhom jiddependu minn ħaddieħor u addirittura jħallsu lil terzi sabiex joħorġulhom ix-xogħol, bil-konsegwenza illi l-operat tagħhom qed jiġi imxekkel serjament;*

7. *Illi r-rikorrenti jħossuhom aggravati b'dan it-trattament diskriminatorju fil-konfront tagħhom għaliex fil-fehma tagħhom huma għandhom jitħallew joperaw bil-liberta kollha bħal ħaddieħor, u dan a bażi tal- Liċenzja Komunitarja li lkoll għandhom, u dwar dan huma ressqu l- ilment tagħhom lid-Direttur intimat (Dok. A - ittra datata 9 ta' Lulju 2014);*

8. *Illi d-Direttur intimat wieġeb li dawn il-miżuri fil-konfront tar-rikorrenti huma ġustifikati a bażi tal-artikolu 9 tal-Kap 203 li jgħid inter alia, li ħadd ma jista' jġorr merkanzija minn jew lejn customs areas jekk mhux tramite "s-servizzi ta' burdnar liċenzjat". Huwa żied illi "Whoever offers this service requires a permit issued by the Customs Department, following authorisation by the Ministry of Finance, and an operator's licence issued by Transport Malta" (Dok. B - risposta datata 17 ta' Lulju 2014);*

9. *Illi din l-interpretazzjoni hija manifestament skorretta għaliex tinjora l-iskop u sinifikat tal-Liċenzja Komunitarja. Tali liċenzja temerġi mill-S.L.*

65.19 li addottat Regolament (KE) 1072/2009 Tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Ottubru 2009 konċernanti l-aċċess għas-suq internazzjonali għat-trasport bit-triq tal-merkanzija, u għalhekk hija konformi mal-liġi Ewropea. L-artikolu 5 ta' S.L. 65.19 jistipula li tali liċenzja tirregola attivita' ampja, kemm lokali kif ukoll internazzjonali, Inoltre l-artikolu 36 tal-istess S.L. 65.19 jiddikjara li dan is-suq huwa llum illiberalizzat. Għalhekk m' hemmx dubju illi l-'Community Licence' tissupera kwalsiasi permess tad-Dwana;

10. *Illi ladarba l-Liċenzja Komunitarja tawtorizza lid-detentur sabiex jopera mhux biss f'Malta iżda f'kull pajjiż tal-Unjoni Ewropea, multo magis għandha tgħodd sabiex wieħed jopera f'żoni oħra tat-territorju Malti. Dan huwa konfermat fil-proviso tal-istess artikolu 5 li jgħid "Provided that an international operators licence for the carriage of goods by road shall cover both the carriage of goods by road outside Malta and within Malta". Għalhekk kull min għandu l-Liċenzja Komunitarja m'għandu bżonn ebda permess ulterjuri sabiex iġorr merkanzija minn jew lejn l'hekk imsejjħa customs areas;*

11. *Illi inoltre l-insistenza li tinżamm in vigore ligi antika li tesiġi "permess maħruġ mid-Dwana" għal dan ix-xogħol tammonta għal miżura anti-kompetittiva, abbużiva u kwindi pprojbita mill-liġi Maltija u minn dik tal-Unjoni Ewropea. Dan għaliex min m'għandux tali permess qiegħed jitpoġġa fi żvantaġġ meta mqabbel ma min kien ingħata tali permess. Dan hu aċċentwat aktar meta wieħed iqis illi tali permessi b'abbuż mhux qed jingħataw iżjed, kif ser jingħad aktar 'il quddiem, u dan nonostante li s- suq huwa suppost liberalizzat;*

12. *Illi barra minn hekk l-insistenza għal permess ulterjuri, meta huwa ormai ben evidenti li dan m'għadux aktar meħtieġ, timpedixxi l-moviment ħieles tal-merkanzija. L-ostakoli li huma rinfaċċjati bihom ir-rikorrenti qed jagħmluha diffiċli ferm, jekk mhux impossibbli, biex ikomplu l-attivita' tagħhom, li kif ingħad jikkonsisti fil-ġarr ta' merkanzija bit-triq, inkluż f' Malta. Dawn il-miżuri mhux biss qed jivvessaw lir-rikorrenti, iżda addirittura qed jimminaw wieħed mill-pilastri li fuqhom hija imsejsa l-istess Unjoni Ewropea, ossia l-moviment ħieles ta' oġġetti;*

13. *Illi dan kollu ġie ampjament spjegat u ribadit lid-Direttur intimat (Dok. C - ittra datata 28 ta' Novembru 2014, u Dok. D - ittra datata 16 ta' Diċembru 2014). Cio nonostante d-Direttur intimat qiegħed jirrifjuta li jirrikonoxxi dan kollu u minflok għadu jinsisti fuq l-interpretazzjoni tiegħu, bla dubju monopolistika, bil-konsegwenza li r-rikorrenti baqgħu serjament ippreġudikati;*

14. *Illi r-rifjut tad-Direttur intimat li jirrikonoxxi l-validita' tal-Liċenzja Komunitarja għal finijiet tar-rikorrenti kif fuq spjegat, jekwivali għal 'att amministrattiv' kontemplat fil-Kap 490;*

15. *Illi in extremis u sabiex jipprovaw jiżblokkaw is-sitwazzjoni inġusta li tpoġġew fiha, ir-rikorrenti, mingħajr preġudizzju, talbu lid-Direttur sabiex*

jagħtihom dan il-'customs permit'. Wara ħafna dilungar id- Direttur intimat żvela li għal tali permess wieħed irid japplika għand il- Ministeru tal-Finanzi (Dok. E - ittra tad-Dipartiment datata 23 ta' Diċembru 2014);

16. *Illi dan jistona ma' dak li jgħid il-Kap 203 (invokat mid-Direttur intimat) li jsemmi "permess maħruġ mid-Dwana", kif ukoll ma' dak li kien qal preċedentement l-istess Direttur intimat fir-risposta tas-17 ta' Lulju 2014 (Dok. B) supra;*

17. *Illi madanakollu r-rikorrenti, dejjem mingħajr preġudizzju għall-posizzjoni tagħhom, ossia li għandhom jitħallew joperaw bil-liberta' kollha bis-saħħa tal-Liċenzja Komunitarja tagħhom, u li kwindi m'għandhom bżonn ta' ebda permess ieħor, talbu lill-Ministeru tal- Finanzi sabiex jakkordalhom dan il-permess, iżda minkejja żewġ ittri formali (Dok. F' ittra datata 6 ta' Jannar 2015 u Dok. G ittra datata 11 ta' Frar 2015) li l-anqas biss ġew acknowledged, ir-rikorrenti sa llum ma ingħataw l-ebda 'customs permit'.*

18. *Illi dan l-iskiet assolut jekwivali għal ċaħda tat-talba tar-rikorrenti, li skond il-liġi jammonta għal 'att amministrattiv' a tenur tal-Kap 490;*

19. *Illi l-fatt li r-rikorrenti kollha għandhom Liċenzja Komunitarja jfisser li jippossjedu kwalifiki u jsegwu proċeduri u standards li jissodisfaw il-kriterji tal-Unjoni Ewropea, u jsegwi loġikament illi huma kwalifikati biżżejjed biex jiksbu tali 'customs permit';*

20. *Illi inoltre u mingħajr preġudizzju, il-vetturi tar-rikorrenti, kif ġja premess, kollha "jintużaw b'kiri jew kumpens" "għall-ġarr ta' merkanzija minn burdnara" u għaldaqstant għandhom jingħataw il-pjanċa appożita bl-ittri "HQ" a tenur tal-artikolu 31, sub-inċiż (1) para 'x' tal-imsemmija S.L. 368.02. Di piu', skond l-artikolu 30 tal-istess liġi hija l-Awtorita' għat-Trasport f'Malta li għandha toħroġ dawn il-pjanċi. Illi dan għandu jsir indipendentement u rrispettivament minn kwalsiasi awtorizzazzjoni jew permess minn terzi;*

21. *Illi għal raġuni magħrufa biss mill-Awtorita' intimata, ir-rikorrenti ma ngħatawx dawn il-pjanċi, u meta talbuhom formalment permezz ta' ittra datata 13 ta' Frar 2015 (Dok. H), l-Awtorita' ma tat l-ebda risposta formali;*

22. *Illi madanakollu r-rikorrenti ġew informati verbalment minn uffiċjali tal-Awtorita' intimata sabiex iressqu t-talba tagħhom lid-Dipartiment tad-Dwana, u dan minkejja li skond il-liġi hija biss l-Awtorita' intimata li għandha toħroġ dawn il-pjanċi, mingħajr ebda indħil jew approvazzjoni minn terzi;*

23. *Illi dan ukoll jekwivali għal ċaħda tat-talba tar-rikorrenti, li skond il-liġi jammonta għal 'att amministrattiv' a tenur tal-Kap 490;*

24. *Illi inoltre l-ufficjali tad-Dwana qed iqisu il-customs permit a bażi tal- Kap 203 u l-pjanċa 'HQ' bħala ħaġa waħda, li mhuwiex il-każ, stante li t-tnejn*

jemerġu minn żewġ liġijiet distinti u separati. Barra minn hekk, aktar riċenti d-Dipartiment tad-Dwana beda jirriferi għall-customs permit bħala 'Security Pass', li wkoll mhuwiex il-każ;

25. *Illi minkejja dawn l-interpretazzjonijiet differenti, l-operat tar-rikorrenti għadu qed jiġi imxekkel abbusivament, għaliex qed jitħallew jidħlu f' customs areas biss għal merkanzija li hija 'tagħhom' u jistgħu joħorġu biss bil-merkanzija 'tagħhom', u bi trailer wieħed akkompanjat, u inoltre jinsabu pprojbiti milli jidħlu lura sabiex joħorġu trailers oħrajn bil-merkanzija tal-klijenti tagħhom;*

26. *Illi għalhekk huwa ċar li l-intimati huma ferm riluttanti li jagħtu lir- rikorrenti l-pjanċi u l-permessi li skondhom huma meħtieġa għall- eżerċizzju ta' dan il-mestjier. Din ir-riluttanza tikkombaċja mal- perċezzjoni pubblika li dan huwa settur magħluq, u jidher ben evidenti li l-intimati ma jixtiqux jiddisturbaw l-istatus quo, anke jekk dan huwa ormai illegali stante l-liberalizzazzjoni tas-suq;*

27. *Illi għalhekk kaġun tal-aġir amministrattiv abbusiv tal-intimati jew min minnhom, ir-rikorrenti ġew sottoposti għal diskriminazzjoni inġusta, qed jitpoġġew fi żvantaġġ kontra l-kompetituri tagħhom, qed ibatu inkonvenjent żejjed, u qed jissubixxu spejjeż u danni oħra inutilment, bi ksur lampanti tad-drittijiet tagħhom;*

28. *Illi r-rikorrenti wara dan kollu reġgħu ilmentaw formalment permezz ta' protest ġudizzjarju (Dok, I) iżda l-ebda wieħed mill-intimati ma indenja ruħu jwieġeb;*

29. *Illi r-rikorrenti jixtiequ li jitħallew jeżerċitaw xogħolhom bil-liberta' u serenita' mistħoqqa, oltre rimedju għall-vjolazzjoni u danni subiti;*

30. *Illi huwa jaf b'dawn il-fatti personalment u jinsab awtorizzat jagħmel din id-dikjarazzjoni.*

2. Talbu lit-Tribunal sabiex:

1. *Jiddikjara qabel xejn li l-Liċenzja Komunitarja li jippossjedu r-rikorrenti hija liċenzja valida sabiex joperaw ta' burdnara ġewwa Malta kollha, inkluż fiż-żoni ta' Malta magħrufa bħala 'customs areas';*

2. *Jiddikjara li n-nuqqas tad-Direttur Ġenerali tad-Dwana, u/jew tal-intimati l-oħra, li jirrikonoxxu l-validita' tal-Liċenzja Komunitarja tar-rikorrenti jekwivali għal att amministrativ a tenur tal-Kap 490;*

3. *Jirrivedi l-att amministrattiv appena imsemmi fit-tieni talba billi jiddikjara li l-Liċenzja Komunitarja li jippossjedu r-rikorrenti hija liċenzja valida sabiex joperaw ta' burdnara ġewwa Malta kollha, inkluż fiż-żoni ta' Malta magħrufa bħala 'customs areas';*

4. Jiddikjara li n-nuqqas ta' l-Awtorita' għat-Trasport f'Malta sabiex toħroġ il-pjanċi 'HQ' għall-vetturi tar-rikorrenti jekwivali għal att amministrativ a tenur tal-Kap 490;

5. Jirrivedi l-imsemmi att amministrattiv appena imsemmi fir-raba' talba billi jordna lill-Awtorita' għat-Trasport f'Malta sabiex toħroġ il-pjanċi 'HQ' għall-vetturi tar-rikorrenti, a tenur tal-S.L. 368.02, u dan fi żmien qasir u perentorju u taħt dawk l-ordnijiet u provvedimenti li jidhirlu xierqa;

6. Jiddikjara li n-nuqqas tad-Direttur Ġenerali tad-Dwana u/jew tal-Ministru tal-Finanzi li joħroġ favur ir-rikorrenti il-customs permit kontemplat fil-Kap 203 jekwivali għal att amministrativ a tenur tal-Kap 490;

7. Jirrivedi l-att amministrattiv appena imsemmi fis-sitt talba billi jordna lill-Direttur Ġenerali tad-Dwana u/jew lill-Ministru tal-Finanzi sabiex li joħroġ favur ir-rikorrenti il-customs permit kontemplat fil-Kap 203, u dan fi żmien qasir u perentorju u taħt dawk l-ordnijiet u provvedimenti li jidhrilu xierqa, u kemm-il darba dan ma jkunx aktar bżonnjuż stante l-akkoljiment tal-ewwel talba, billi jagħti dawk ir-rimedji oħra li jidhirlu xierqa fiċ-ċirkostanzi;

8. Jordna lill-intimati jew min minnhom biex iħallsu lir-rikorrenti danni likwidati, okkorrendo permezz tal-opera ta' periti nominandi, u dan minħabba n-nuqqasijiet kommessi mill-intimati jew min minnhom fil-konfront tar-rikorrenti.

3. It-Tribunal qajjem *ex ufficio* l-eċċezzjoni tal-inkompetenza tiegħu u bagħat l-atti lill-Prim'Awla Qorti Ċivili skont l-Artikolu 741(b) tal-Kap. 12.

4. Kif sewwa osservat l-Ewwel Qorti, din l-azzjoni kienet *ai termini* tal-Kapitolu 490 iżda wara li ġiet trasferita lilha biddlet ix-xejra tagħha għal waħda ta' stħarriġ ġudizzjarju, taħt l-Artikolu 469A(1)(b)(ii)(iii) u (iv) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta.

5. B'sentenza tas-26 ta' Settembru 2023 il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili ċaħdet it-talbiet tal-atturi.

6. L-atturi ħassewhom aggravati bis-sentenza tal-Ewwel Qorti u għalhekk appellaw minnha b'dawn l-aggravji:

<u>L-ewwel aggravju</u>: L-Ewwel Qorti waslet għal konklużjoni ħażina meta kkonkludiet illi l-Liċenzja Komunitarja tal-appellanti mhix biżżejjed biex joperaw bħala burdnara.

7. F'dan ir-rigward, ir-raġunar tal-Ewwel Qorti kien dan:

"Differenzi bejn Trasportatur u Burdnar

55. L-intimati Direttur Ġenerali (Dwana) u l-Onorevoli Ministru tal-Finanzi sostnew, li d-deċiżjoni li ma toħroġx il-permess ta' '*burdnara*' lir-rikorrenti, hija deċiżjoni meħuda in konformità mal-liġi senjatament mal-**Artikolu 3(1)u (2) tal-Kap.203 tal-Ligijiet ta' Malta** ossija l-Att dwar il-Liberazzjoni u t-Trasport ta' Merkanzija, li jipprovdi li: *"(1) Ħadd ma jista' jagħmilha ta' burdnar ħlief b'permess tad-dwana u skond permess tad-dwana mogħti, għalhekk minn kontrollur." (2) Kull permess tad-Dwana ta' l-UE għandu jiġi maħruġ, jew imġedded wara l-ħlas ta' dak id-dritt li il-Kontrollur, bi ftehim mal-Ministru, jista' jistabbilixxi, u għandu jkollu dawk il-pattijiet, kundizzjonijiet u l- limitazzjonijiet, li bihom u li suġġett għalihom ikun ġie mogħti il-permess tad- Dwana."*

56. Minn eżami tal-provi kollha migjuba kemm riżultat tat-talbiet tar-rikorrenti kif ukoll id-difiżi mqajjma, l-pern kollu tal-każ huwa d-definizzjoni ta' '*burdnara*' skond il-Liġi flimkien mal-mansjonijiet lilhom mogħtija w jekk il-liċenzji li għandhom fil-pussess tagħhom r-rikorrenti iffissrux illi huma attwalment 'burdnara'.

57. Minn eżami akkurat tal-atti tal-każ, jidher illi teżisti distinzjoni ċara bejn il-permess komunitarju "*għat-trasport ta' merkanzija bit-triq b'kera jew b'kumpens*" u l-permess ta' burdnar.

58. Il-permess komunitarju, jagħti l-permess li jinġibdu l-vetturi, fejn jagħmilha ċara illi dana qed jingħata: (fol 25 tal-proċess tat-Tribunal) *"Biex ikun jista' jwettaq trasport internazzjonali tal-merkanzija bit-triq, b'kera jew b'kumpens, b'kull rotta, għall-vjaġġi sħaħ jew parti minn vjaġġi li jitwettqu b'kera jew b'kumpens fit-territorju Komunitarju, kif stabbilit fir-*

Regolament KE Nru 1072/209 tal-parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Ottubru 2009 dwar regoli komuni għall-aċċess għas-suq internazzjonali tat- trasport bit-triq tal-merkanzija u skond id-disposizzjonijiet ġenerali ta' din il-liċenzja"

59. Madankollu, huwa biss min għandu l-permess ta' burdnar, li għandu l-liċenzja biex jidħol f'żoni magħrufa bħala 'customs areas.' Dana joħroġ ċarament fl-**artikolu 2 tal- Kapitolu 203 tal-Liġijiet ta' Malta**, li jiddefinixxi 'burdnar' kif ġej: *"burdnar" tfisser kull min ikun id-detentur ta' permess maħruġ mid-dwana u li xogħlu jkun: (a) li jagħmel id-dikjarazzjonijiet tad-dwana u li jgħaddi mid-dipartiment tad- dwana, dokumenti li għandhom x'jaqsmu mal-merkanzija; u (b) l-irtir ta' merkanzija minn xi tinda tad-dwana, maħżen ta' depożt, veranda, moll jew post ieħor waqt tad-depożt, u t-trasport ta' dik il-merkanzija minn hemm għal post ta' konsenja; u (c) L-irtir ta' merkanzija minn xi fabbrika, depożt jew lokal ieħor u t-trasport ta' dik il-merkanzija minn hemm għal-moll jew post ieħor ta' depożt għall- imbark;"*

60. Dwar ir-rwol ta' burdnar, xehdu fid-dettall Joseph Chetcuti, Direttur Ġenerali tad- Dwana, kif ukoll Alfred Camilleri, Segretarju Permanenti fi ħdan il-Ministeru tal- Finanzi.

61. Jirriżulta li l-irwol ta' burdnar kien, sa minn dejjem, marbut mal-ipproċessar tal-ħruġ ta' merkanzija mid-dwana, fejn għandhom ċerta responsabbiltajiet peress li jieħdu ħsieb li jippreżentaw dokumentazzjoni kollha lid-Dwana u jġorru oġġetti li fuqhom jkun għad ma tħallsitx it-taxxa dovuta, tant illi l-liġi tesiġi li jkollhom garanzija li tagħmel tajjeb għal kwalsiasi dazju li ma titħallasx. Tali obbligi, mill-banda l-oħra, ma humiex imposti fuq ir-rikorrenti, peress illi xogħolhom huwa prettament dak li iġorru merkanzija minn post għall-ieħor u mhux jipproċessaw dokumentazzjoni, kif fuq ahjar deskritt. Għalhekk, kif jinsisti Joseph Chetcuti, ir-regolament numru 1072/2009, dwar ġarr ta' merkanzija bejn pajjiż u ieħor, ma huwa ta' ebda rilevanza għall-funzjoni ta' burdnar.

62. Jirriżulta li kull min huwa reġistrat bħala 'burdnar' huwa sussegwentement intitolat jingħata pjanċa differenti bl-ittra 'HQ', liema pjanċa hija intiża unikament sabiex l- uffiċjali tad-Dwana, hekk kif ikunu qed jipproċessaw il-vetturi ħerġin u/jew deħlin ġewwa ż-żona ristretta minnhom ikkontrollata, ikunu jistgħu faċilment jiddistingwu il- vetturi tal-'burdnara' mill-vetturi ta' terzi li, bħala regola, ma għandhomx permess jidħlu fiż-żona ristretta b'mod mhux kontrollat.

63. Dwar ir-responsabbiltajiet addizzjonali illi Burdnar għandu a differenza ta' trasportatur, bħalma huma r-rikorrenti, fil-kontro eżami tiegħu, s-Sur Joseph Chetcuti spjegaha b'mod ċar kif ġej (fol 145) *Addizzjonali fis-sens illi burdnar huwa an authorised customs broker. Igifieri burdnar jirrappreżenta lill-importatur mad-dwana billi jagħmel id- dikjarazzjonijiet f'isem l-importatur fis-sistema tad-dwana. Trasportatur ma għandux din ir-responsabbilta. Burdnar jista' jkun qed iġorr merkanzija li jista' jkun għadha mhux sdagonata ... igifieri għandha under duty suspension għax*

qed tingarr minn post ikkontrollat mid-dwana għal mahzen ikkontrollat mid-dwana. U allura l-merkanzija għadha mhux sdagonata. Trasportatur biex joħroġ merkanzija minn post ikkontrollat mid-dwana jrid l-ewwel tiġi sdagonata dik il-merkanzija. It-tielet ... għal dawn ir-raġunijiet li semmejt, burdnar għandu l-kompitu li jkollu garanzija bankarja li tkopri d-dazju perikolat. Trasportatur ma għandux iġifieri ... community licence holder ma huwiex burdnar.

64. Dwar dak illi jistgħu jagħmlu r-rikorrenti, bħala trasportaturi, l-istess Joseph Chetcuti żied jgħid is-segwenti: *Jekk ġej ... jekk ġej minn territorju ieħor u qed iġorr merkanzija, dik il- merkanzija jista' joħroġha, imma kif joħroġ, jekk għandu aktar merkanzija li ma hiex tiegħu ... għax kieku tiegħu jista' jidhol għaliha ... hemm hekk irid ikollu liċenzja ta' burdnar biex jerġa' jidħol għaliha.*

65. Mitlub jispjega aktar dwar dan, huwa saħaq is-segwenti: *Ġejt bil-vapur ... trakk qed jiġbed trailer u bqajt ħiereġ. Pero jekk għandek trailer ieħor ma tistax, jekk mhux tiegħek ... għax jekk hu tiegħek għandek dritt tidħol għalih int ... iġifieri ħadd ma ... ħadd mhu ha jiddomandak illi tqabbad lil xi ħadd għal servizz jekk ix-xogħol huwa tiegħek. Imma jekk inti emm ... ... Jekk inti se tidħol għal xogħol ta' ħaddieħor, jekk ma għandekx liċenzja ta' burdnar le*(ma tistax tidħol).

66. Jirriżulta, għalhekk, minn tali xhieda, illi fil-present, ir-rikorrenti, bħala sewwieqa ta' vetturi, hekk kif jaslu Malta bil-merkanzija minn pajjiż fl-Ewropa, prinċipalment l- Italja, jistgħu jibqgħu ħerġin bil-merkanzija illi huma jkunu qed jiġbdu warajhom, madanakollu, jekk huma għandhom aktar minn 'container' wieħed fuq il-vapur, huma jistgħu biss joħroġu bil-container illi huwa mqabbad mat-trakk ossija żiemel tagħhom, u xejn aktar – l-oħrajn iridu joħorġuhom l-'burdnara', li għandhom dritt li jaċċedu ġewwa l-'customs area' in vista tal-liċenzja ta' burdnara illi għandhom. Jirriżulta wkoll illi, mill-banda l-oħra, illi d-dritt mogħti lit-trasportatur li jġorr il-merkanzija tiegħu ma japplikax f'każ meta l-merkanzija tkun qiegħed titgħabba fuq il-vapur biex tittieħed 'il barra minn Malta, u dana peress li, f'dan il-każ, tali merkanzija trid titgħabba bil-fors mill-'burdnar'.

Restricted Secure Areas

67. Dwar l-operazzjoni ta' '*restricted secure areas*' w il-limitazzjonijiet imposti fuq l- aċċess tiegħu, xehed fid-dettall Alfred Camilleri, Segretarju Permanenti fi ħdan il- Ministeru tal-Finanzi, li kien saħansitra involut direttament fid-diskussjonijiet tal-Kummissjoni Ewropeja qabel ma' Malta daħlet fl-Unjoni Ewropeja. Huwa enfasizza li 'restricted secure areas' huma ta' importanza strateġika għall-pajjiż, u għalhekk jaqgħu esklussivament fil-kompetenza tal-pajjiż u ta' ħadd iżjed.

68. Huwa saħaq li meta Malta kienet qed tinnegozja d-dħul tagħha fl-Unjoni Ewropeja, illi wasslet għall-konklużjoni tal-hekk imsejjħa 'Acquis Comunitaire' li abbażi tiegħu l- isħubija ta' Malta fl-Unjoni Ewropeja ġiet aċċetata u konkluża, il-kwistjoni miġjuba quddiem dina l-Qorti hija

diskussa u kkunsidrata ċarament fil-Kapitlu 9 imsemmja "Transport Policy", fejn jingħad dan li ġej: (fol 130)

> *The EU notes Malta's confirmation that the "Burdnara" permit system is not a market access issue, as it simply concerns "security-pass" arrangement to restricted port areas, and that upon acession Malta will grant full market access to Community hauliers in conformity with Regulation (EEC) 881/92 and regulation (EEC) 3118/93).*

69. Jidher għalhekk ċar illi, sa minn Ottubru 2001, meta ġie konkluż tali Acquis, id- distinzjoni bejn Burdnar u "Cargo Haulier", kif inhuma meqjusa r-rikorrenti, kien deskritt bħala wieħed prettament relatat ma' "security pass arrangements" u ma kienx intiż sabiex ixekkel lill-operaturi f'dan il-qasam milli jaċċedu għas-suq b'mod liberu.

70. Dwar l-ilment odjern tar-rikorrenti, Alfred Camilleri stqarr illi, fis-sena 2014, qabel ma nbdew il-proċeduri odjerni, infetħet investigazzjoni kontra Malta mill-Kummissjoni Ewropea tal-EU Pilot, intitolat '*Customs permits for hauliers carrying out international transport for hire and reward*', fejn, abbażi ta' żewġ rapporti li sarulha minn "maltese hauliers", l-awtoritajiet Maltin intalbu spjegazzjoni fuq is-segwenti:

> *Can the Maltese authorities provide more details regarding the customs permits that appear to be required under Chapter 203 of Maltese customs law, including the text of the Chapter, the conditions under which permits are issued and the cases in which they are required?*
>
> *Are the Maltese authorities aware of cases in which the need for such permits may have delayed or otherwise created difficulties for hauliers carrying out international road haulage to and from Malta? If so, how did the Maltese authorities address these?*

71. Kif ġie dikjarat u spjegat lill-Kummissjoni Ewropea mill-Awtoritajiet Maltin,

> *... the Maltese authorities would like to draw your attention to the EU Common Position under Chapter 9: Transport (CONF-M 80/01) dated 26 October 2001, wherein the EU notes Malta's confirmation that the "Burdnara" permit system is not a market access issue, as it simply concerns "security-pass" arrangements to restricted port areas, and that upon accession Malta will grant full market access to Community hauliers in conformity with Regulation (EEC) 881/92 on access to the market in the carriage of goods by road within the Community to or from the territory of a Member State or passing across the territory of one or more Member States and Regulation (EEC) 3118/93 laying down the conditions under which non- resident carriers may operate national road haulage services within a Member State. Malta is fully in line with the Regulations in question and as such the number of passes is restricted due to space considerations within the local ports rather than a restrictive practice.*

72. Jirriżulta illi fis-26 ta' Ġunju 2017, ossija waqt illi l-kawża odjerna kienet għaddejja, il-Kummissjoni ddikjarat li ma kellhiex aktar x'tinvestiga

dwar l-ilment u "*The Commission services are satisfied with the reply rovided by the Member States.*" (fol 127).

73. Dwar in-natura ta' 'secure area', Alfred Camilleri, fix-xhieda tiegħu tat-2 ta' Diċembru 2020, jagħmel analoġija interessanti u f'waqtha mas-sitwazzjoni ġewwa l-ajruport ta' Malta, fejn jgħid is-segwenti:

> *"Il-management tas-secure areas tagħna, is of national competence, u jagħmel il-Gvern Malti u l-ebda ħaddieħor................. Mela min hu dieħel, meta ġejja il-merkanzija hemmhekk, dik tista' tibqa' għaddejja .... market access....... M'għandekx hemmhekk..... Hemmhekk dħalt mill-airport, wasalt u bqajt ħiereġ. Jekk hemm suspett raġonevoli fuq xi ħaġa għandhom dritt iwaqqfuk sewwa.......... Għax ġieli anke fuq hemmhekk ġejna iċċallenġjati........ Huwa hemmhekk għamilna pożizzjoni ċara........ Imma dik tipprovdi l-liġi......... Imma ladarba ħriġt mis-'secure area', hemmhekk jiena mhux qed intellfek minn xejn. Jekk jiena ġejt container............ Dak bqajt ħiereġ bih........ Jekk jiena transporter għax jekk per eżempju ġejt b'container tiegħi personali, nista' u għandi dritt nagħmel l-istess. M'għandi bżonn inqabbad lil ħadd jiġifieri biex inkunu ċerti. Jekk jiena transporter, jien għandi dritt bażikament jmiss it- territorju, il-bordura ekonomika Maltija. Għandi dritt. U ħadd ma jmissuli dak id-dritt. Mela allura hemmhekk bqajt dieħel.......... Ladarba jien ma dħalt fit-territorju Malti li minn burdura tas-'secure area', bażikament hemmhekk issa biex tidħol lura fis-'secure area', Hemmhekk tgħaddi skond l-arranġamenti li għandna għas-'secure area'. Mela, jiena hemmhekk essenzjalment trid taqbad dik il-parti taħt il-management kompetenza nazzjonali....... Hemmhekk nimmaniġġja jien, u mbagħad jibqa' sejjer bil-container fejn trid. U assigurajtlek l-aċċess ukoll. Imma fejn jidħol is-'secure areas' bażikament min jidħol hemmhekk, u b'liema kundizzjonijiet jidħol, dik hija domain tal-Gvern Malti."*

74. Il-Qorti tosserva li, mill-provi kollha mressqa quddiem dina l-Qorti, kif ukoll ix-xhieda mogħtija kemm mir-rikorrenti stess kif ukoll minn rappreżentanti ta' l-intimat, huwa ċar illi, ai termini tal-Kap 203, hemm distinzjoni netta bejn 'trasportatur' u 'burdnar'.

75. Jidher ċar illi 'trasportatur' huwa persuna li xogħlu huwa esklussivament dak li jġorr merkanzija, minn pajjiż għal ieħor, permezz ta' vetturali bir-roti intiżi għal hekk.

76. Jirriżulta ċar, mill-banda l-oħra, illi 'burdnar' huwa persuna li xogħolu huwa definit kif ġej:

> (a) jagħmel id-dikjarazzjonijiet tad-Dwana u li jgħaddi mid-Dipartiment tad-Dwana dokumenti li għandhom x'jaqsmu mal-merkanzija;
>
> (b) jirtira ta' merkanzija minn xi tinda tad-dwana, maħżen tad-depożt, depożt, veranda, moll jew post ieħor ta' depożt u t-trasport ta' dik il-merkanzija minn hemm għal post ta' konsenja;
>
> (ċ) jirtira merkanzija minn xi fabbrika, depożt jew lokal ieħor u t-trasport

ta' dik il-merkanzija minn hemm għal moll jew post ieħor ta' depożt għall-imbark.

77. Għaldaqstant, jidher ċar illi Burdnar jista' jidħol ġewwa 'secured areas' u jagħmel varji servizzi, fosthom li jiġbed jew idaħħal merkanzija ġewwa tali żoni, filwaqt illi trasportatur, ossija "cargo hauliers", fil-każ odjern ir-rikorrenti, huma preklużi milli jagħmlu dan.

78. Ma għandu jkun għalhekk hemm ebda dubju illi, għal dak illi jirrigwarda l-azzjoni tad- Direttur Ġenerali Dwana w il-Ministeru tal-Finanzi bħala responsabbli għall-hekk imsejjħa 'secured areas' tal-port, ħadd, għajr 'burdnar', ma jista' jiġi aċċettat li jagħmel dikjarazzjonijiet lid-Dwana u jgħaddi d-dokumentazzjoni rikjesta mid-Dipartiment tad- Dwana illi għandhom x'jaqsmu mal-merkanzija.

79. Ma għandu jkun ebda dubju ukoll illi, dwar ġarr ta' merkanzija kemm 'il barra minn kif ukoll 'il ġewwa żoni operati mid-Dwana, 'trasportatur' jista' jġorr 'il barra biss merkanzija illi qiegħda tinġarr minnu stess fiżikament, iżda ma jistax jopera biex jirtira jew iħott merkanzija ġewwa tali zoni, peress illi dik hija l-mansjoni esklussiva tal-burdnar.

8. L-appellanti jilmentaw li huma jagħmlu l-istess xogħol tal-burdnara u għalhekk m'hemm l-ebda lok għal distinzjoni bejn burdnar u trasportatur jew *haulier.* La għandhom il-liċenzja ta' trasportaturi skont ir-Regolament Ewropew applikabbli, m'għandhomx isibu ostakli biex jagħmlu xogħolhom u partikolarment m'għandhom bżonn l-ebda liċenzja ta' burdnar.

9. Dan l-aggravju mhuwa xejn ħlief ripetizzjoni ta' dak premess fir-rikors promotur tal-appellanti fil-prim'istanza. Fil-bran suċċitat tas-sentenza tagħha, l-Ewwel Qorti wriet sewwa x'inhi d-differenza bejn burdnar u trasportatur. Din il-Qorti m'għandhiex għalfejn tirrepeti r-raġunament tal-Ewwel Qorti f'dan ir-rigward. Iżżid tgħid li l-liċenzja internazzjonali tirreferi għal "vjaġġ imwettaq kollu kemm hu jew parti

minnu **f'toroq miftuħa għall-pubbliku**"[1] u mhux ukoll għal żoni mgħassa mid-Dwana li l-aċċess għalihom mhuwiex miftuħ għall-pubbliku.[2] Il-kunċett ta' żona ristretta kien jeżisti sa minn qabel ma' Malta saret membru tal-Unjoni Ewropea. Waqt in-negozjati dwar dan id-dħul, sar qbil li dan il-kunċett jibqa' bla mittiefes billi l-*market access* ma ġiex effettwat minnha. Wara d-dħul ta' Malta fl-Unjoni Ewropea, il-Kummissjoni Ewropea ċaħdet ilment dwar iż-żona ristretta u aċċettat it-tweġiba tal-awtoritajiet Maltin dwar il-funzjoni tagħha.[3]

10. Dan l-aggravju ma jistax jiġi aċċettat.

<u>It-tieni aggravju</u>: L-Ewwel Qorti naqset milli teżamina r-rifjut tal-appellati li joħorġu l-permess tad-Dwana *ex*-Kap. 203 tal-Liġijiet ta' Malta u minflok ikkonkludiet ħażin meta ddeċidiet li m'għandhomx dritt għal dan il-permess billi, skontha, mhumiex burdnara.

11. L-appellanti jilmentaw li r-rifjut li jinħarġilhom dan il-permess sar għal għanijiet mhux xierqa u huwa bbażat fuq kunsiderazzjonijiet mhux rilevanti. Isostnu li mkien fil-liġi ma tirriżulta rabta bejn is-sigurtà u l-

[1] L.S. 65.19.
[2] Żoni msemmija fl-Ewwel Skeda tal-L.S. 37.05 (Regolamenti tad-Dwana)
[3] EU Pilot Ref. No. 6711/14.

permess tad-Dwana. Din ir-rabta hija biss skuża. Il-vera raġuni hi biex tipproteġi lil dawk li diġà għandhom dan il-permess.

12. L-appellati l-Ministru tal-Finanzi u l-Kummissarju tat-Taxxa u Dwana, għal dan l-aggravju sewwa wieġbu li billi qatt ma saret talba valida, ma setax ikun hemm rifjut invalidu:

(i) Fl-ittra tas-16 ta' Diċembru 2014 lid-Direttur Ġenerali tad-Dwana l-appellanti kitbu "… we kindly ask you to explain whether it is possible to obtain such a licence and if so, how one is to go about applying for such a licence". Ma fiha l-ebda talba formali biex jinħareġ il-permess; hija sempliċiment talba għal informazzjoni dwar kif wieħed seta' japplika għall-permess.

(ii) Il-permess jinħareġ mill-Ministru tal-Finanzi, u mhux mis-Segretarju Permanenti tiegħu. Intbagħtu żewġ ittri lis-Segretarju Permanenti (6 ta' Jannar 2015; 11 ta' Frar 2015), iżda qatt lill-Ministru.

13. Fi kwalunkwe każ, fil-fehma ta' din il-Qorti, ma jirriżultax li r-raġunijiet għan-nuqqas ta' ħruġ ta' liċenzji ta' burdnara qiegħed isir għal għanijiet mhux xierqa jew li huwa bbażat fuq kunsiderazzjonijiet mhux rilevanti. Alfred Camilleri, dak iż-żmien Segretarju Permanenti fil-

Ministeru tal-Finanzi, spjega l-għala hemm *numeros clausos* fuq il-permessi tal-burdnara:

(i) Il-burdnara li diġà kellhom il-permess huma midħla tad-dokumentazzjoni doganali u huma strumentali biex l-istatistika f'dan ir-rigward tinġabar b'mod korrett. Fuq il-ġbir ta' din l-istatistika jiddependi l-pakkett finanzjarju li jingħata lil Malta fil-*budget* tal-Unjoni Ewropea. Jekk joħorġu offerti għal permessi ġodda dawn iridu jkunu miftuħin internazzjonalment u dan idgħajjef il-kontroll li hemm bħalissa fuq ammont limitat ta' burdnara Maltin u ta' esperjenza.

(ii) Hemm spazju limitat fiż-żoni ristretti.

14. Il-ġudizzju tal-amministrazzjoni f'dan ir-rigward jista' jkun żbaljat. B'danakollu dan ma jfissirx bilfors li huwa irraġonevoli fis-sens tal-liġi. Biex ikun hekk, jinħtieġ li d-deċiżjoni tkun meħuda *in mala fede*, jew fuq kunsiderazzjonijiet irrilevanti. Ma jidhirx li dan huwa l-każ.

15. Dan l-aggravju għalhekk qiegħed jiġi miċħud.

<u>It-tielet aggravju</u>: **L-Ewwel Qorti waslet għal konklużjoni ħażina meta sabet li l-pjanċi HQ mhumiex regolati b'liġi iżda jinħarġu biss biex jitħaffef ix-xogħol tal-Uffiċjali tad-Dwana, u aċċettat ir-**

rifjut inġustifikat tal-appellata Awtorità tat-Trasport milli toħroġ tali pjanċi.

16. Fuq il-ħruġ tal-pjanċa HQ l-Ewwel Qorti rraġunat hekk:

80. Jirriżulta illi lment ieħor imressaq mir-rikorrenti kien il-fatt illi l-Awtorita' għat- Trasport f'Malta kienet qed tirrifjuta li toħroġ pjanċa tal-'HQ' lir-rikorrenti, taħt il- pretest illi ma kinux Burdnara.

81. Jirriżulta, mill-provi prodotti quddiem dina l-Qorti, illi l-klassifikazzjoni tal-pjanċa 'HQ' ma toħroġ minn ebda Liġi u/jew Regolament li abbażi tiegħu topera l-Awtorita', iżda kienet biss rikjesta magħmula lilhom mill-Ministeru tal-Finanzi sabiex jaġevolaw lill-Uffiċjali tad-Dwana fil-qadi ta' xogħolhom ġewwa is-'secured areas', fejn l-Awtorita' ġiet mitluba sabiex toħroġ pjanċi bl-ittri 'HQ' lill-burdnara kollha, sabiex dawna jkunu jistgħu jużawhom fuq il-vetturi tagħhom huma w deħlin jew ħerġin minn tali 'secured areas', u jkunu faċilment visibbli mill-uffiċjali tad-Dwana.

82. Jirriżulta, di fatti, anke mix-xhieda ta' Joseph Chetcuti, li HQ Plate hija biss mezz ta' għajnuna għall-Uffiċjali tad-Dwana, u xejn aktar, u ma hijiex pjanċa li hija b'xi mod regolata minn xi regolamenti appositi. Huwa di fatti jgħid: *.... l-permess meħtieġ biex burdnar ikun jista' jidħol f'żona ta' sigurta' ... żona ristretta ... jinħareġ mill-kontrollur tad-dwana. Imma ai fini ta' għajnuna ta' identifikazzjoni kien hemm ftehim illi ... iġifieri biex persuna tidħol f'żona ristretta u kontrollata mid- dwana hemm bżonn il-permess, u l-liċenzja ta' burdnar kif maħruġa mid-Dipartiment tad-Dwana. Imma għal faċilitazzjoni tal-persuna li tkun fil-grada ... fil-gate ... kien hemm ftehim li l-HQ Plates jingħataw lil burdnara liċenzjati mid-dwana biex ikun mezz ta' identifikazzjoni addizzjonali viżibbli meta persuna tippreżenta ruħha emm ... fil- grada tad-dwana.*

83. Jirriżulta, għalhekk, illi ladarba r-rikorrenti ma għandhomx il-liċenzja ta' "burdnar", dan ifisser illi l-Awtorita' ma kellhiex il-ħtieġa li tipprovdihom bi pjanċa 'HQ', peress illi biha xorta waħda r-rikorrenti ma setgħux jidħlu fiż-żona restritta jirtira merkanzija minn xi fabbrika, depożt jew lokal ieħor u t-trasport ta' dik il-merkanzija minn hemm għal moll jew post ieħor ta' depożt għall-imbark.

84. Għalhekk, it-talba tar-rikorrenti kif diretta lejn l-Awtorita' għat-Trasport f'Malta, ma tistax tiġi milqugħa favorevolment.

17. Tassew li kif isostnu l-appellanti, il-ħruġ ta' *license plate* bl-ittra HQ huwa regolat bil-liġi; preċiżament permezz tal-Art. 31(1)(ix) tal-L.S. 368.02. Dan jaqra hekk:

> "Marki ta' registrazzjoni mogħtija lil vetturi li jintużaw b'kiri jew kumpens għandhom jinkludu l-ittra tal-alfabett Ruman li ġejjin segwiti bi tlett numri: ittra segwita bl-ittri HQ fir-rigward ta' vetturi użati għall-ġarr ta' merkanzija minn burdnara".

18. B'danakollu, billi l-liġi tgħid li pjanċi bl-ittra HQ huma ristretti għall-burdnara, u l-appellanti mhumiex burdnara, dan l-aggravju wkoll huwa ddestinat li jfalli.

Decide

Għal dawn il-motivi l-Qorti tiċħad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata. Spejjeż tal-ewwel istanza kif deċiżi mill-Ewwel Qorti; spejjeż ta' dan l-appell a karigu tal-appellanti.

Mark Chetcuti Prim Imħallef	Robert G. Mangion Imħallef	Grazio Mercieca Imħallef

Deputat Reġistratur
ss